

1(3)

Tjänsteskrivelse

2012-02-20

Diarienummer: KN 2012/0132

Version: 1,0

Beslutsorgan: KN

Enhet: Kulturförvaltningen

Kristina Blomquist

E-post: kristina.blomquist@halmstad.se

Telefon: 035-13 71 50

Traktnamnet Villshärad i Halmstads kommun

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden beslutar att yttra sig enligt förvaltningens förslag (bilaga 1)

Sammanfattning

Kulturnämnden har av stadskontoret ombetts lämna synpunkter i ärendet kring begäran av ändring av traktnamnet Villshärad.

Den statliga Lantmäterimyndigheten har tillskrivit Halmstads kommun med anledning av att styrelsen för Vilshärads Badortsförening begärt att traktnamnet Villshärad ska ändras till Vilshärad, dvs. stavas med ett l.

Lantmäteriets remissinstanser Riksantikvarieämbetet och Institutet för språk och folkminnen anser att det inte är god ortnamnsred att ha två parallella stavningar av samma Ortsnamn och förespråkar en stavning med två l enligt den officiella stavningen. Ingen vill dock helt motsätta sig en stavningsändring, då den har stöd och hävd i det lokala och kommunala namnbruket.

Kulturnämnden har inom sitt ansvarsområde att besluta om namngivning av allmänna platser såsom gator, broar, vägar, torg och parker. Namngivning av traktnamn ligger inte inom nämndens ansvarsområde. Då kulturnämnden trots detta har ombetts lämna synpunkter i ärendet förordar förvaltningen att nämnden ser positivt på en ändring av traktnamnet och yttrar sig enligt förvaltningens förslag (bilaga 1).

Ärendet

Uppdrag

Kulturnämnden har av stadskontoret ombetts att lämna synpunkter angående en begäran om ändring av stavningen av traktnamnet Villshärad. Begäran som är ställd till den statliga lantmäterimyndigheten kommer från styrelsen för Vilshärads badortsförening. Den statliga lantmäterimyndigheten som beslutar i ärendet har tillsänt Halmstad kommun ärendet för yttrande.

Bakgrund

Styrelsen för Vilshärads Badortsförening har hos den statliga lantmäterimyndigheten begärt att traktnamnet Villshärad ska ändras till Vilshärad, dvs. stavas med ett l.

Det är den statliga lantmäterimyndigheten som beslutar om traktnamn, Halmstads kommun har beretts möjlighet att yttra sig i ärendet.

Lantmäteriet har också remitterat frågan till fastighetsägare inom trakten Villshärad och till Riksantikvarieämbetet samt till Institutet för språk och folkminnen.

Kulturnämnden har inom sitt ansvarsområde att besluta om namngivning av allmänna platser såsom gator, broar, vägar, torg och parker. Namngivning av traktnamn ligger inte inom nämndens ansvarsområde.

Kulturnämnden har 2010-05-26 § 56, beslutat att stavningen av gatunamnen i Villshärad inte ska ändras, utan att stavningen med ett l ska behållas. Beslutet var föranlett av en begäran från byggnadskontoret om en ändring av gatunamnens stavningen till två l. Denna begäran var en följd av att posten ville ändra postortsnamnet från Gullbrandstorp till Villshärad.

Analys, förslag och motivering

Lantmäteriets remissinstanser Riksantikvarieämbetet och Institutet för språk och folkminnen menar båda att det inte är god ortnamnsd sed att ha två parallella stavningar av samma ortsnamn. Båda förespråkar en stavning med två l enligt den officiella stavningen. Ingen vill dock helt motsätta sig en stavningsändring, då den har stöd och hävd i det lokala och kommunala namnbruket.

Det är med hänvisning till 1 kap 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen mm som remissinstanserna förordar nuvarande stavning med ett l. Enligt lagen ska god ortnamnsd iakttas i statlig och kommunal verksamhet. I lagens mening är namnformen Villshärad hävdvunnen. Riksantikvarieämbetet påtalar dock att ”kommunen genom sin från de allmänna kartornas stavning avvikande namnsättning 1980, dvs. långt före tillkomsten av 4 § i KML, åstadkommit en olycklig och olämplig situation med två konkurrerande stavningar, vilka båda med viss rätt kan uppfattas som officiella”.

Kulturnämnden beslutade 2010-05-26 § 56, att inte ändra stavningen av gatunamnen till Villshärad med två l. I underlaget till beslutet motiverades detta med att förvaltningen efter kontakter med berörda adressater, Vilshärads Havsbads Vägförening samt handläggande tjänsteman på byggnadskontoret bedömt att en majoritet av de boende ville behålla stavningen av gatunamnen med ett l. Detta i kombination med att stavningen med ett l använts under lång tid och därmed skulle kunna betraktas som hävdvunnen.

Namngivning av traktnamn ligger inte inom kulturnämndens ansvarsområde. Kulturförvaltningen vill trots detta föreslå att nämnden ser positivt på en ändring av traktnamnet till en stavning med ett l. Motivet till detta är detsamma som anförts i beslutet om gatunamnen. Kulturförvaltningen vill dock tillägga, då traktnamn ligger utanför nämndens kompetensområde, att nämnden har förståelse för om lantmäteriet inte ändrar traktnamnet.

Konsekvenser

-

Ärendets beredning

Inom kommunen

-

Andra grupper

-

Fackliga organisationer

Ärendet faller inte inom ramen för MBL.

Lista över bilagor

1. Förvaltningens förslag till yttrande
2. Lantmäteriets skrivelse 2012-01-09
3. Yttrande från Institutet för språk och folkminnen 2011-12-16
4. Yttrande från Riksantikvarieämbetet 2011-03-30
5. Protokoll kulturnämnden 2010-05-26, § 56 samt tillhörande tjänsteskrivelse

För Kulturförvaltningen

Kristina Blomquist

Tf Förvaltningschef

Yttrande

2012-02-20

Diarienummer: KN 2012/0132

Version: 1,0

Beslutsorgan: KN

Kulturförvaltningen

Kristina Blomquist

E-post: kristina.blomquist@halmstad.se

Telefon: 035-13 71 50

Yttrande angående traktnamnet Villshärad i Halmstads kommun

Den statliga Lantmäterimyndigheten har tillskrivit Halmstads kommun angående att styrelsen för Vilshärads Badortsförening begärt att traktnamnet Villshärad ska ändras till Vilshärad, dvs. stavas med ett l. Kulturnämnden har av stadskontoret med anledning av detta ombetts lämna synpunkter i ärendet.

Lantmäteriets remissinstanser Riksantikvarieämbetet och Institutet för språk och folkminnen menar båda att det inte är god ortnamns sed att ha två parallella stavningar av samma ortsnamn. Båda förespråkar att stavningen med två l enligt den officiella stavningen behålls. Ingen vill dock helt motsätta sig en stavningsändring, då den har stöd och hävd i det lokala och kommunala namnbruket.

Kulturnämnden beslutade 2010-05-26 § 56, att inte ändra stavningen av gatunamnen till Villshärad med två l. I underlaget till beslutet motiverades detta med, att förvaltningen genom kontakter med berörda adressater, Vilshärads Havsbads Vägförening samt handläggande tjänsteman på byggnadskontoret, visat att majoritet av de boende ville behålla stavningen av gatunamnen med ett l. Stavningen med ett l har använts under lång tid och skulle därmed kunna betraktas som hävdvunnen

Kulturnämndens uppdrag enligt reglementet är att besluta om namngivning av allmänna platser såsom gator, broar, vägar, torg och parker. Beslut om traktnamn ligger enligt reglementet utanför kulturnämndens ansvarsområde.

Kulturnämnden vill trots detta framföra att nämnden ser positivt på en ändring av traktnamnet till en stavning med ett l. Motivet till detta är detsamma som anförts i beslutet om gatunamnen. Kulturnämnden vill dock tillägga, då traktnamn ligger utanför nämndens ansvars- och kompetensområde att nämnden har förståelse för om lantmäteriet inte ändrar stavningen av traktnamnet.

För nämnd/styrelse

Lena Ekman

Ordförande

Kristina Blomquist

Tf Förvaltningschef

REMISS

2012-02-17

Halmstads kommun

Box 153

2012-01-09

UN 2012/01329

301 05 HALMSTAD

Dnr 504-2010/2253

HALMSTADS KOMMUN Kommunstyrelsen 2012-01-10 Dnr
--

Traktnamnet Villshärad i Halmstads kommun

Styrelsen i Vilshärads Badortsförening har i en skrivelse till Lantmäteriet begärt att traktnamnet *Villshärad* med *-ll-* skall ändras till *Vilshärad* med *-l-*. I ansökan hänvisas till den starka lokala hävden av att stava namnet *Vilshärad*.

Remiss i frågan har utsänts till samtliga fastighetsägare inom trakten Villshärad, men majoriteten av fastighetsägare, 525 st., har ej svarat. 271 fastighetsägare säger sig vara positiva till stavningsändringen medan 23 anser att namnet även fortsättningsvis bör stavas *Villshärad* med *-ll-*.

Lantmäteriet har även remitterat frågan till Riksantikvarieämbetet (RAÄ) samt Institutet för språk och folkminnen (SOFI).

RAÄ menar att det är tveksamt om starka skäl föreligger för en stavningsändring, men vill ändå inte helt motsätta sig en sådan främst mot bakgrund av den olämpliga situationen att kommunen sedan 1980 använts sig av en annan stavning än de allmänna kartornas, och därmed skapat en situation med två konkurrerande stavningsformer (kopia på yttrandet bifogas).

SOFI menar att det inte är god ortnamnsred att ha två parallella stavningar av samma ortnamn. SOFI har i tidigare namngranskning förordat dagens officiella stavning, och gör det även fortsättningsvis. Man vill dock inte bestämt motsätta sig den önskade stavningsändringen, då den har stöd och hävd i det lokala och kommunala namnbruket (kopia på yttrandet bifogas).

Bakgrunden till dagens stavning *Villshärad* är följande:

Namnformen *Villshärad* har en relativt lång hävd i jordeböcker, jordregister och fastighetsregister. Redan 1825 skrivs namnet med *-ll-*: *Willshärad*. I jordregistret från 1910-talet ändras begynnelsebokstaven *W-* till *V-* i enlighet med de år 1906 beslutade stavningsreglerna för det svenska språket. Den äldre ekonomiska häradskartan från 1925 har formen *Villshärad* och även den nyare ekonomiska kartan från

Lennart Dehlin

Lantmäteriet Informationsförmedling Ortnamnsmyndigheten 801 82 GÄVLE

Besök: Lantmäterigatan 2 Tel. 026-63 33 43

E-post: lennart.dehlin@lm.se Internet: www.lantmateriet.se

1969. *Villshärad* är också namnet på den såväl topografiska som statistiska tätorten; orten är registrerad som *Villshärad* hos Statistiska centralbyrån. Den nuvarande namnformen baseras på det genuina uttalet av namnet som alltid har långt "i" i befintliga fältuppteckningar.

Stavningen *Vilshärad* återfinns på Halmstadsbladet av den Topografiska Corpsens karta från 1867.

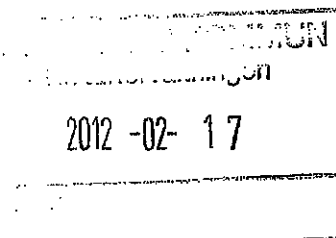
Ortnamnet *Villshärad* är traktnamn i fastighetsregistret, och Lantmäteriet behöver av denna anledning inhämta uppgifter från Halmstads kommun om önskemål finns om att ändra traktnamnet i enlighet med den framställda begäran.

Lantmäteriet ger i och med denna remiss Halmstads kommun tillfälle att yttra sig i frågan. Vi emotser svar senast 3 februari 2012.

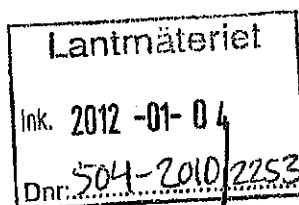
Enligt uppdrag

Lennart Dehlin

YTTRANDE
2011-12-16
Dnr 61-0259/11

Lantmäteriet
Ortnamn
801 82 Gävle

Traktnamnet *Vilshärad* i Halmstads kommun

Med anledning av er begäran om yttrande i rubricerade ärende får Institutet för språk och folkminnen anföra följande.

Vilshärads Badortsförening m.fl. önskar få traktnamnets stavning ändrad till *Vilshärad*.

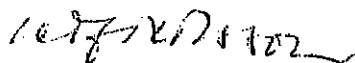
I jordeböckerna uppträder namnet under 1500-talet med skrivningar som *Welssett*, *Vildherrit*, *Vilserit* och *Vilsherret*. Stavning med *-ll-* förekommer första gången i jordeboken 1605 och har sedan 1825 använts i olika officiella sammanhang. Under hela 1900-talet finns de båda skrivningarna parallellt, *-ll-* i bl.a. jordregistret/fastighetsregistret och *-l-* i bl.a. Svensk ortförteckning och dess föregångare. I det lokala namnbruket tycks skrivningen *Vilshärad* vara den vanligaste, och i den kommunala namnsättningen har detta en trettioårig hävd genom att ingå i flera gatunamn. Lantmäteriets förfrågan till alla drygt 800 berörda fastighetsägare har gett ett svårtolkat resultat, då merparten inte har svarat. Av de närmare 300 som har gjort det, är de allra flesta för en ändring.

Ortnamnet innehåller sannolikt ett mansnamn, men ortnamnets härledning talar inte för den ena eller andra stavningen.

Institutet konstaterar att båda de aktuella stavningarna av namnet har mycket lång hävd, den i dag officiellt gällande sedan 1825, den lokalt brukade under en trettioårsperiod i den kommunala namnsättningen men betydligt längre i andra sammanhang på och kring orten. Att ha två parallella skrivningar av samma ortnamn är inte god ortnamnsred. Institutet har i tidigare namngranskning förordat dagens officiella stavning och gör det även nu. Vi vill dock inte bestämt motsätta oss den önskade ändringen, då den har stöd och hävd i det lokala/kommunala namnbruket och då konkurrerande stavningar bör undvikas.

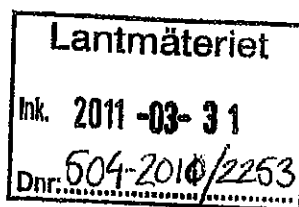
Institutet anhåller att få del av beslut i detta ärende.

INSTITUTET FÖR SPRÅK OCH FOLKMINNEN

Leif Nilsson

Lantmäteriet
Ortnamnssektionen
801 82 Gävle

Yttrande

Datum 2011-03-30
Dnr 354-1010-2011

Ert 2011-03-16
Er 504-2010/2253

Avdelning Samhällsavdelningen
Enhet Kulturminnesenheten

Begärd ändring av traktnamnet Villshärad i Halmstads kommun

Sammanfattning

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) är tveksam till om det föreligger starka skäl för en begärd stavningsändring av traktnamnet *Villshärad*. Enligt RAÄ:s uppfattning är den nuvarande namnformen hävdvunnen och för en ändring av hävdvunna ortnamn krävs starka skäl enligt lag (SFS 1988:950, ändrad 2000:265) om kulturminnen m.m. 1 kap. 4 §. RAÄ vill i detta fall ändå inte helt motsätta sig en stavningsändring, främst på grund av den olämpliga situation som uppstått genom att kommunen i sin namnsättning 1980 använt sig av en annan stavning än de allmänna kartornas och därmed skapat en situation med två konkurrerande stavningar vilka båda med viss rätt kan uppfattas som officiella. RAÄ har vid bedömningen av ärendet tagit särskild hänsyn till att kommunens namnsättning har skett före tillkomsten av 4 §.

Ärendet

Vilshärads Badortsförening m.fl. har begärt att stavningen av traktnamnet *Villshärad* ska ändras till *Vilshärad*. Föreningen framför i sin ansökan flera argument, av vilka det att stavningen *Vilshärad* enligt föreningens uppfattning har "en mycket stark lokal hävd" är sakligt relevant för ärendet. De övriga argumenten för en ändring är mindre relevanta, då de inte går att direkt relatera till den här aktuella lagparagrafens bestämmelser. Det gäller exempelvis uppgifter om hur olika företag har valt att stava ortnamnet i firmanamn och trycksaker samt ett oanalyserat bruttosökresultat från Internet.

Av stor betydelse i sammanhanget är underlagets uppgifter om den kommunala namnsättningen 1980 eftersom kommunen då använde namnformen *Vilshärad* i flera galunamn, rimligen för att den av kommunen då uppfattades som korrekt. Vilshärads Badortsförening uppger avslutningsvis i sin ansökan att föreningen inte känner till vad övriga boende har för åsikter om en eventuell stavningsändring.

Namnformen *Villshärad* är som framgår av Lantmäteriets skrivelse till Halmstads kommun (dat. 2010-01-25) hävdvunnen i lagens mening. Orten finns med denna stavning på den äldre ekonomiska häradskartan från 1925 och namnformen har då redan ett århundrade bakom sig i den statliga jordeboken.

Riksantikvarieämbetet
Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm
Tel 08-6191 8000
E-post riksant@raa.se
Hemsida www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Plusgiro 599 94-4
Bankgiro 5052-3620

Enligt lag (SFS 1988:950, ändrad 2000:265) om kulturminnen m.m. (KML) 1 kap. 4 § ska god ortnamnsed iaktas i statlig och kommunal verksamhet. Det innebär bland annat att hävdvunna ortnamn inte ändras utan starka skäl och att ortnamn i övrigt stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet om inte hävdvunna stavningsformer talar för annat.

Med begreppet "hävd" åsyftas i ortnamnsammanhang normalt en nationell nivå, d.v.s. att det som eftersträvas är en officiell och enhetlig form och stavning som i möjligaste mån är både historiskt förankrad och anpassad till allmänt svenskt språkbruk för övrigt. Detta betyder bland annat att den officiella stavningen av ett ortnamn som redovisas på allmänna kartor aldrig kan reduceras till en lokal angelägenhet. Det är den för offentlig kartproduktion på riksnivå godkända stavningen som enligt gällande lag är den officiella namnformen och den ska användas även i andra sammanhang av statliga och kommunala myndigheter,

Emellertid är det en vanlig uppfattning på lokal nivå att man, d.v.s. de nutida invånarna, i någon mening "äger" de lokala ortnamnen och därför bör ha tolkningsföreträde gällande rätt stavning eller vad orten "egentligen" heter. Denna synpunkt måste man givetvis ta hänsyn till eftersom ortnamnen är en viktig del av den lokala identiteten.

Om det på ett övertygande sätt kan styrkas att en avvikande lokal stavning baseras på en lång, obruten och stark lokal hävd så kan denna lokala hävd utgöra ett i lagens mening starkt skäl för ändring av en hävdvunnen officiell stavning. När konflikter mellan konkurrerande hävder aktualiseras leder de ofta till svåra avvägningar, där den lokala hävden för att få företräde bör omfatta en relativt stor namnbrukarkrets så att risken för ett felaktigt ändringsbeslut minimeras. Hur stor kretsen bör vara beror bland annat på hur känd orten är på nationell nivå. I ett fall som det här aktuella, där det rör sig om en tätort med flera hundra invånare, bör enligt RAÅ:s uppfattning den som ansöker om ändring styrka dels att en majoritet av namnbrukarna tagit ställning för en ändring, dels att motståndet mot en ändring är obetydligt hos de på orten fast bosatta namnbrukarna.

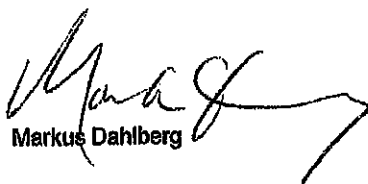
I detta fall har Lantmäteriet genom en remiss, utskickad till 819 fastighetsägare, försökt bilda sig en uppfattning om hur starkt stödet för en ändring är i den lokala namnbrukarkretsen. Av de tillfrågade har en klar majoritet, 525 fastighetsägare, överhuvudtaget inte svarat, 271 har meddelat att de är för en ändring och 23

föredrar den nuvarande stavningen. RAÄ anser att resultatet styrker varken att en majoritet av den berörda namnbrukarkretsen är för en ändring eller att motståndet mot en ändring bland lokalbefolkningen är obetydligt. Detta beror delvis på den låga svarsfrekvensen men av stor betydelse är även att det är till fastighetsägarna som Lantmäteriet har ställt frågan.

Enligt RAÄ:s uppfattning är metoden att endast vända sig till fastighetsägarna principiellt otillfredsställande. Metoden fråntar de invånare som inte äger någon fastighet på orten inflytande över beslutet, och dessutom gör den ingen skillnad på sedan flera generationer fast bosatta familjer och exempelvis fritidshusägare som kanske helt saknar tidigare anknytning till platsen. Bland fastighetsägare på en större ort finns ofta även företag, vilkas ornamnsintresse rimligen har en ekonomisk grund som inte nödvändigtvis är förenlig med de berörda privatpersonernas värderingar och intressen. Det är därför viktigt att alla berörda har klart för sig att fastighetsägande inte medför någon äganderätt till traktnamn eller andra på allmänna kartor förekommande ortnamn.

Sammantaget ger en bedömning av underlaget vid handen att starka skäl för en ändring av traktnamnet *Villshärad* inte har styrkts på ett fullt tillfredsställande sätt. Enligt RAÄ:s uppfattning behövs klargöranden gällande den lokala namnbrukarkretsens sammansättning och ståndpunkter enligt vad som ovan anförts. Ytterligare en sak som måste vägas in i bedömningen är att kommunen genom sin från de allmänna kartornas stavning avvikande namnsättning 1980, d.v.s. långt före tillkomsten av 4 § i KML, åstadkommit en olycklig och olämplig situation med två konkurrerande stavningar, vilka båda med viss rätt kan uppfattas som officiella. Mot den bakgrunden vill RAÄ ändå inte helt motsätta sig en stavningsändring i detta fall.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Markus Dahlberg efter föredragning av antikvarien Kaj Janzon.

Markus Dahlberg

Kaj Janzon

KN § 56

KN 2010/0133

Ny stavning av gatunamn i Villshärad

Beslut

Kulturnämnden beslutar att inte ändra stavningen av gatunamnen i Vilshärad. Den nuvarande stavningen med ett l bibehålles.

Ärendet

Byggnadskontoret har översänt förslag på ny stavning av gatunamnen i Vilshärad, (bilaga 1). Förslaget är en följd av att posten vill ändra postortsnamnet från det tidigare "310 41 Gullbrandstorp" till "310 00 Villshärad". Postortsnamnet ska då fortsättningsvis stavas med två l (Villshärad), och för att få en enhetlig adressering föreslår därför byggnadskontoret att även gatunamnen stavas på samma sätt, exempelvis Villshärads Björkstig.

Kulturnämnden behandlade frågan vid sitt sammanträde 2010-04-28 och beslutade då att återremittera ärendet till byggnadsnämnden för ytterligare handläggning och förankring.

Byggnadsnämnden har nu inkommit med en ny förslagsskrivelse där man redovisar ytterligare motiv för att ändra stavningen av gatunamnen.

Förvaltningen har haft kontakter med både berörda adressater och Vilshärads Havsbads Vägförening, samt handläggande tjänstemän på byggnadskontoret. En sammanfattande bedömning visar att en majoritet av de boende i Vilshärad vill behålla den nuvarande stavningen. Mot bakgrund av detta, samt att den nuvarande stavningen använts under lång tid och därmed skulle kunna betraktas som hävdvunnen, föreslår förvaltningen att kulturnämnden beslutar att inte ändra stavningen av gatunamnen. Den nuvarande stavningen med ett l bibehålles.

Ärendets beredning

Byggnadskontoret

Räddningstjänsten

Lantmäteriverket Ortnamnsektionen

Vilshärads Havsbads Vägförening

Kulturförvaltningen

KN § 46 2010-04-28

Kulturförvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 26 maj 2010 och byggnadskontorets förslag, bilaga 1 föreligger.

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar att inte ändra stavningen av gatunamnen i Vilshärad. Den nuvarande stavningen med ett l bibehålles.

Beslutsgång

Kulturnämnden beslutar enligt föreliggande förslag.

Vid protokollet

Marie Järnliden

Justerat 2010-06-02

Ordförande

Justerare

Lena Ekman

Eva-Marie Paulsson

Tjänsteskrivelse

2010-05-26

Diarienummer: KN 2010/0133

Version:3,0

Beslutsorgan: KN

Enhet: Kulturförvaltningen

Sigge Ohlsson

E-post: sigge.ohlsson@halmstad.se

Telefon: 035-13 71 50

Ny stavning av gatunamn i Villshärad

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar att inte ändra stavningen av gatunamnen i Vilshärad. Den nuvarande stavningen med ett / bibehålles.

Sammanfattning

Byggnadskontoret har översänt förslag på ny stavning av gatunamnen i Vilshärad (Bilaga 1). Förslaget är en följd av att posten vill ändra postortsnamnet från det tidigare "310 41 Gullbrandstorp" till "310 00 Villshärad". Postortsnamnet ska då fortsättningsvis stavas med två l (Villshärad), och för att få en enhetlig adressering föreslår därför byggnadskontoret att även gatunamnen stavas på samma sätt, exempelvis Villshärads Björkstig.

Kulturnämnden behandlade frågan vid sitt sammanträde 2010-04-28 och beslutade då att återremittera ärendet till byggnadsnämnden för ytterligare handläggning och förankring.

Byggnadsnämnden har nu inkommit med en ny förslagsskrivelse där man redovisar ytterligare motiv för att ändra stavningen av gatunamnen.

Förvaltningen har haft kontakter med både berörda adressater och Vilshärads Havsbads Vägförening, samt handläggande tjänsteman på byggnadskontoret. En sammanfattande bedömning visar att en majoritet av de boende i Vilshärad vill behålla den nuvarande stavningen. Mot bakgrund av detta, samt att den nuvarande stavningen använts under lång tid och därmed skulle kunna betraktas som hävdvunnen, föreslår förvaltningen att kulturnämnden beslutar att inte ändra stavningen av gatunamnen. Den nuvarande stavningen med ett / bibehålles.

Ärendet

Uppdrag

Kulturnämnden har inom sitt ansvarsområde att besluta om namngivning av allmänna platser såsom gator, broar, vägar, torg och parker. Byggnadsnämnden tar fram och lämnar förslag på nya namn som sedan översänds till kulturnämnden för beslut.

Bakgrund

Byggnadskontoret har översänt förslag på ny stavning av gatunamnen i Vilshärad. Förslaget är en följd av att posten ändrat postortsnamnet från det tidigare "310 41 Gullbrandstorp" till "310 00 Villshärad". Postortsnamnet stavas fortsättningsvis med två l (Villshärad), och för att få en enhetlig adressering föreslår därför byggnadskontoret att även gatunamnen stavas på samma sätt, exempelvis Villshärads Björkstig.

Kulturnämnden behandlade frågan vid sitt sammanträde 2010-04-28 och beslutade då att återremittera ärendet till byggnadsnämnden för ytterligare handläggning och förankring.

Byggnadsnämnden har nu inkommit med en ny förslagsskrivelse där man redovisar ytterligare motiv för att ändra stavningen av gatunamnen.

Analys, förslag och motivering

Frågan om att alternativt stava trakt- och postortsnamnet med endast ett l har underställts Lantmäteriverket Ortsnamnssektionen, som är beslutande i ortsnamnsfrågor. I sitt svar rekommenderar Lantmäteriverket att namnformen Villshärad med två l ska användas. Det kan inte anses vara förenligt med god ortsnamnsred att ha två olika stavningar av ortnamnet. Lantmäteriverket motiverar sin rekommendation med att namnformen Villshärad har en relativt lång hävd i jordregistret samt i den tidigare jordeboken. Redan 1825 skrevs namnet med två l. Häradskartan från 1925 har samma stavning liksom den nyare ekonomiska kartan från 1969. Den nuvarande stavningsformen härrör från generalstabskartan från 1867 och bör enligt Lantmäteriverket betraktas som felaktig.

Byggnadskontoret föreslår därför att samtliga gatunamn med nuvarande namnet Vilshärad som förled får ändrad stavning enligt rekommendationen från Lantmäteriet. Samråd har skett med Räddningstjänsten som inte har någon erinran.

Kulturnämnden har endast att besluta om stavningen av gatunamnen. Ortsnamnet stavas med två l och berörs inte av detta beslut. Byggnadskontoret menar i sin skrivelse att eftersom ortsnamnet är fastslaget, är ingen ytterligare förankring nödvändig. Därför, menar byggnadskontoret, att om Kulturnämnden – eller de boende på orten – vill ha stavningen ändrad, måste detta ske via en ändring av ortsnamnet. Detta är inte en angelägenhet för byggnadskontoret, utan den som önskar få till stånd en ändring har att vända sig till staten, genom Lantmäteriet Ortsnamnssektionen, med en begäran därom.

Förvaltningen har haft kontakter med både berörda adressater och Vilshärads Havsbad Vägförening, samt handläggande tjänsteman på byggnadskontoret. En sammanfattande bedömning visar att en majoritet av de boende i Vilshärad vill behålla den nuvarande stavningen av gatunamnen. Mot bakgrund av detta, samt att den nuvarande stavningen använts under lång tid och därmed skulle kunna betraktas som hävdvunnen, föreslår förvaltningen att kulturnämnden beslutar att inte ändra stavningen av gatunamnen. Den nuvarande stavningen med ett / bibehålles.

Konsekvenser

Ärendets beredning

Inom kommunen

Byggnadskontoret
Räddningstjänsten

Andra grupper

Lantmäteriverket Ortnamnssektionen
Vilshärads Havsbad Vägförening

Fackliga organisationer

Lista över bilagor

1. Byggnadskontorets förslag

För Kulturförvaltningen

Sigge Ohlsson
Förvaltningschef

Till Kulturnämnden

Ny stavning av gatunamn i Villshärad

(Skrivelsen ersätter 2010-02-15 översänd framställning i samma ärende, vilken återremitterats av Kulturnämnden)

Bakgrund

Enligt information från Posten kommer de boende i Villshärad, i samband med införandet av ett eget postnummer för området, även att få postortnamnet Gullbrandstorp ersatt med ortnamnet. Problemet med detta är att två stavningar av Villshärad förekommer: stavningen med två l används såväl på de allmänna kartorna som i fastighetsregistret och baseras på att traktnamnet fastställts till Villshärad, med två l. Samtidigt förekommer en stavning med endast ett l på Trafikverkets skyltar och i vissa lokala gatunamn som efter kommunsammanslagning på 1970-talet erhållit förledet Vilshärad, se kommunfullmäktiges beslut 1980-11-27, § 306. De lokala gatorna saknar dock i allmänhet förledet på gatuskyltarna.

Posten, som önskar följa reglerna om *god ortnamnsed* – se nedan – har inför genomförandet av postnummerreformen rådgjort med byggnadskontoret, som handlägger frågor om ändring av gatunamn.

Om postortnamnet ändras i enlighet med postens förslag, och god ortnamnsed följs, behöver en anpassning av stavningen av gatunamnen ske, så att enhetlig adressering uppnås.

Frågan om vilken stavning som bör tillämpas har underställts Lantmäteriet Ortnamnssektionen, som är beslutande i ortnamnsfrågor. I sitt svar förklarar chefen för Ortnamnssektionen att det nu använda traktnamnet (Villshärad, stavat med två l) – som används på såväl de allmänna kartorna som i fastighetsregistret – granskats och varit föremål för beslut i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2008:694) med instruktion för det statliga lantmäteriet samt bestämmelserna i förordningen (2000:308) om fastighetsregister. I svaret erinras om reglerna om god ortnamnsed i 1 kap 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m, med betoning på paragrafens sista stycke (*"Namn som godkänts för offentlig kartproduktion skall även i andra sammanhang användas i sin godkända form"*). Kommunen rekommenderas att använda namnformen Villshärad - med två l - i de aktuella gatunamnen, bilaga 1.

I skriftserien Sveriges Ortnamn, Ortnamnen i Hallands län, del 1 – utgiven på offentligt uppdrag av Kungliga Ortnamnskommissionen 1948 – anges stavningen av Villshärad med två l.

Samråd har skett med Räddningstjänsten i Halmstad, som inte har någon erinran mot en eventuell ändring av stavningen av de aktuella gatunamnen.

Samråd har även, på initiativ av kulturförvaltningens chef, skett med Vilshärads Havsbad Vägörening. I sitt svar påpekar vägöreningen bl a att man tidigare haft postortnamnet Halmstad och föreslår att man nu återgår till en sådan adresskonstruktion, vilket skulle lösa "alla problem med stavningen av ortsnamnet Vilshärad". I så fall kan stavningen av förledet Vilshärad bibehållas. Om postortnamnet måste vara Villshärad med den stavning som förordas av Lantmäteriet Ortnamnssektionen, så anser man att gatunamnen i orten inte skall ha förledet Vilshärad, se bilaga 2.

Förslaget att ändra postortnamnet till Halmstad – som även presenterats i en tidningsartikel – har bemötts i ett e-postmeddelande som inkommit från en av de boende i området efter remisstidens utgång, se bilaga 3.

Slutligen har Posten kontaktats angående deras syn på tillämpningen av reglerna om god ortnamnsedd vid beslut om nya postortnamn. Posten uppger att man har för avsikt att följa dessa regler om postortnamnet ändras till Villshärad, dvs i så fall skall namnet stavas med två l. Man bekräftar sitt tidigare framförda erbjudande att i Postens information till de boende i området *bilägga ett eventuellt kommunalt beslut om namnändring. Detta skulle medge en stor kostnadsbesparing i förhållande till en eventuell framtida separat hantering av problematiken och utgör därmed en viktig grund för framställningen.*

Kommentarer till yttrandet från Vilshärads Havsbad Vägörening

Alternativet att postortnamnet Villshärad införs i enlighet med god ortnamnsedd, *med oförändrad stavning av gatunamnen*, har vägöreningen själv dömt ut såväl i yttrande som i uttalande i HP 2010-04-09.

Vägöreningen menar alternativt att förleden till gatunamnen bör slopas - "om det nu måste vara Villshärad som postort". Detta innebär emellertid risker för förväxling av gatunamn, vilket utgjorde grunden för att förleden infördes 1980 (jfr även de problem som tidigare uppstod med Vilshärads Kanonväg, när en annan gata i kommunen erhöll samma grundnamn).

Det tredje alternativet är att Halmstad införs som postortnamn – istället för Villshärad. Därigenom undviks en omedelbar koppling till stavningen av gatunamnen som enligt föreningens uppfattning då skulle kunna bibehållas oförändrade. Det är tänkbart att Posten skulle kunna acceptera denna lösning, men syftet med reformen var att möjliggöra användning av lokala ortsnamn och det förefaller mindre troligt att de boende på orten i allmänhet skulle finna användandet av Halmstad vara tilltalande. Framför allt baseras detta alternativ på en underförstådd förväntan om att kommunen i så fall genom passivitet skulle välja att ignorera innehållet i lagen om kulturminnen m m.

Sammanfattning och slutsatser

Stavningen av traktnamnet och därmed av samtliga fastighetsbeteckningar i området är redan idag fastslagen och förekommer på de allmänna kartorna. Den nationellt ansvariga instansen för ortnamnsfrågor har prövat frågan i anslutning till att stavningen av traktnamnet fastställts till Villshärad. Denna prövning har inte ifrågasatts och bör inte diskuteras i detta sammanhang, dvs i gatunamnsärendet. I sitt yttrande framhåller Ortnamnssektionen att nuvarande stavning av gatunamnen (med endast ett l) strider mot god ortnamnsred (1 kap 4 § lagen 1988:950 om kulturminnen m m, bilaga 4) och rekommenderar att stavningen anpassas till traktnamnet. Redan 1948 har Kungliga Ortnamnskommissionen fastslagit att stavningen skall ske med två l. Slutsatsen av ovanstående är att ortens namn är **Villshärad**. Denna uppfattning ligger till grund för byggnadskontorets ursprungliga framskrivning av ärendet till Kulturnämnden: *Den gällande stavningen av de aktuella gatunamnen i Villshärad är numera inte förenlig med lagstiftningen, i och med kulturminneslagens bestämmelse om att namnformer i den offentliga kartproduktionen skall följas. Detta gäller oberoende av Postens ställningstagande.*

Kulturnämnden anser att byggnadskontoret skall kontakta de boende på orten för att förankra förslaget bättre. Vår uppfattning är att byggnadskontoret skall bereda och föreslå gatunamn. Detta har gjorts och har redovisats ovan. Eftersom ortsnamnet är fastslaget, är ingen ytterligare förankring nödvändig: stavningen av de aktuella gatunamnen bör följa lagstiftningen och denna är normalt inte föremål för opinionsprövningar av den typ kulturnämnden föreslår. Vill Kulturnämnden – eller de boende på orten – ha stavningen ändrad, måste detta ske via en ändring av **ortsnamnet**. Detta är inte en angelägenhet för byggnadskontoret, utan den som önskar få till stånd en ändring har att vända sig till staten, genom Lantmäteriet Ortnamnssektionen, med en begäran därom.

Vår uppfattning är att Postens erbjudande att bistå kommunen med det administrativa arbetet med att informera om en ändring av gatunamnens stavning – vilket väsentligt skulle minska handläggningkostnaderna – bör utnyttjas och att stavningen av gatunamnen därför bör ändras.

Kulturnämnden beslutar i gatunamnsfrågor.

Förslag till beslut:

Stavningen av **Vilshärad** i förekommande gatunamn, jfr bilaga 5, ändras till **Villshärad**.

På delegation från byggnadsnämnden 2010-05-25

Sven-Åke Kronberg
Chef lantmäterimyndigheten
Halmstads kommun

Tommy Palm
Förvaltningschef